
Szydłów, zamek, gm. loco, woj. świętokrzyskie

Informator Archeologiczny : badania 33, 203

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

terenowym, jak i kameralnym, wzięli również udział mgr K. Czapla, mgr Al. Dobrowolski, mgr W. Pogorzelski, mgr L. Lenarczyk oraz student Katedry Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego A. Hajzler.

SZYDŁÓW, zamek, gm. *loco*, woj. świętokrzyskie

- zamek królewski z okresu średniowiecza i nowożytności

Ratownicze badania archeologiczno-architektoniczne, przeprowadzone w maju i czerwcu przez prof. dr. hab. Leszka Kajzera (autor sprawozdania), mgr. Aleksandra Andrzejewskiego, mgr. Marcina Lewandowskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansował WKZ, Urząd Gminy Szydłów. Pierwszy sezon badań.

Badania związane były z powstaniem na dziedzińcu zamkowym nowego budynku szkoły podstawowej. Wyeksplorowano 15 jednostek badawczych o łącznej powierzchni około 400 m² i orientacyjnej kubaturze 500 m³. Zgromadzono spory zbiór zabytków ruchomych (głównie ułamki naczyń glinianych i kafli piecowych), liczący około 5430 artefaktów, dokumentujących głównie nowożytne etapy użytkowania zamku, ujęty w 146 numerach inwentarzowych. Sporządzono niezbędną dokumentację opisową, rysunkową i mechaniczną oraz pobrano próbki do badań specjalistycznych.

Prace skoncentrowano w północnej partii założenia zanikowego, narażonej na całkowite zniszczenie w związku z opisaną inwestycją. W części północno-wschodniej zidentyfikowano przyziemie głównego domu zamkowego o wymiarach 15 x 36 m, będącego jednotraktowym budynkiem o potrójnym podziale wewnętrznym, z reliktem portalu w środkowej izbie.

Pod „skarbczykiem”, czyli w północno-zachodniej części zamku, natrafiono na dolne partie murów dwóch cylindrycznych wież. Obecności wieży, określonej jako B, spodziewała się w latach 50. Maria Brykowska, zaś wieży G – Bohdan Guerquin, który interpretował ją jednak jako wieżę z ostrzem. W południowej partii zamku, przy tzw. sali rycerskiej, czyli właściwym pałacu królewskim, przebadano tylko 3 małe sondáže.

Ranga odkryć z 1999 r., zmieniających dotychczasowe poglądy na temat rozplanowania zamku szydłowskiego, jest bardzo duża. Potwierdzono roboczą hipotezę L. Kajzera, że zamek składał się z dwóch członów: północnego – stanowiącego typowy zamek Kazimierza Wielkiego, i południowej części rezydencjonalnej, chyba nieco późniejszej, z pałacem królewskim (raczej już Ludwika Węgierskiego niż Kazimierza Wielkiego).

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Łódzkich Sprawozdaniach Archeologicznych”, V, s. 257-286.

Badania powinny być kontynuowane zarówno ze względów konserwatorskich, jak i poznawczych.

ŚWIDNICA, ul. Długa 48-50, gm. *loco*, woj. dolnośląskie

Badania architektoniczno-archeologiczne na terenie wyburzonych kamienic nr 48 i 50 przy ul. Długiej w Świdnicy przeprowadzone we wrześniu 1999 roku miały charakter wstępny i rozpoznawczy, niezbędny do wykonania projektu przyszłej zabudowy tego obszaru. Dalsze finalne prace wykopaliskowe planowane były przy realizacji nowo budowanej inwestycji. W skład zespołu badawczego weszli: mgr inż. arch. Jerzy Burnita, mgr Dobiesław Karst (autor sprawozdania) i dr Czesław Lasota. Pracami wykopaliskowymi kierował D. Karst, J. Burnita sporządził inwentaryzację rysunkową odkrytych reliktyw architektonicznych, badania architektoniczne prowadził C. Lasota.

W wyniku przeprowadzonych prac wykopaliskowych, uzupełnionych o kwerendę archiwalną, uzyskano następujące wnioski: najstarszą zabudowę części frontowych działek nr 48 i 50 tworzy-